ADVISERINGSOVERZICHT COMMISSIES 29 OKTOBER 2026 EN REACTIE DAGELIJKS BESTUUR

VOORSTELLEN TER ADVISERING

Begroting 2027 Waterschap Aa en Maas

ADVIES: *De commissies adviseren positief. Het agendapunt als* ***bespreekstuk*** *te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.*

Zoals aangegeven in de brief van de Auditcommissie zijn er nog een aantal redactionele wijzigingen verwerkt in de begroting. Deze zijn geel gemarkeerd.

Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	De ***fractie Partij voor de Dieren*** leest op pagina 15 dat we o.a. bewoners willen beschermen tegen overstromingen. De fractie ziet ook graag dat dieren genoemd worden, omdat ze ook bij de leefomgeving horen. **Antwoord DB:** Toezegging van portefeuillehouder Van Dijk om hier voortaan rekening mee te houden waar mogelijk of van toepassing is. De ***fractie Partij voor de Dieren*** leest dat in de programmabegroting is opgenomen dat de aanleg van hoogwatervluchtplaatsen langzaam verloopt en dat dit onder andere komt door externe regelgeving. Ze vraagt welke regelgeving dit betreft en of we er iets aan kunnen doen? **Antwoord DB**: Hoogwatervluchtplaatsen moeten uiteraard in de uiterwaarden aangelegd worden. We moeten daarvoor omgevingsvergunningen aanvragen bij de betreffende gemeente en ook Rijkswaterstaat. RWS heeft als eis altijd dat de doorstroming (van de Maas) niet belemmerd mag worden en ook de verminderde berging gecompenseerd moet worden. Dus voor elke m3 aangebrachte grond moet in de nabije omgeving 1 m3 grond afgegraven worden. Als oplossing proberen we mee te liften met KRW-maatregelen van RWS zelf, zoals de aanleg van nevengeulen. Of we laten de hoogwatervluchtplaatsen mee liften met onze eigen projecten zoals Meanderende Maas en dijkverbetering Doeveren. Volgens de ***fractie Partij voor de Dieren*** is in een aangenomen motie van december 2024 opgenomen dat Aa en Maas wil uitproberen of het principe van de ‘visdeurbel’ helpend is. Vraagt of hier een locatie voor is gevonden? **Antwoord DB**: We hebben in het AB van 10 april 2026 antwoord gegeven op de vraag of het wenselijk/nuttig is om een visdeurbel te plaatsen bij sluis 0. Dat was om verschillende redenen geen goed idee en de gebruikte argumentatie geldt ook voor de andere sluizen in Oost-Brabant. Wij zien onvoldoende ecologische meerwaarde in dit concept, zeker in combinatie met de opgave om zo zuinig mogelijk met water om te gaan. De ***fractie Algemene Waterschapspartij*** vraagt een toelichting op de tekst op pagina 15, onderste doelstelling, inzet voor robuuster maassysteem met grotere afvoercapaciteit, mede in relatie tot de opgaven in/bij onze buurlanden. **Antwoord DB:** Dit betreft een doelstelling uit het bestaande Waterbeheerprogramma 2022-2027. Het gaat over Ruimte voor de rivier 2.0 (voorheen Integraal riviermanagement genaamd) waarin we met de partners in het Maasstroomgebied een samenhangend pakket van maatregelen en binnendijkse ruimtelijke reserveringen samenstellen. Door de Maas meer ruimte te geven zonder de waterstanden onder normale en droge omstandigheden te verlagen, is de rivier beter bestand tegen klimaatverandering en is minder dijkverhoging nodig. De ***fractie Algemene Waterschapspartij*** verwijst naar pagina 51 'Invasieve exoten' en vraagt of er een overzicht is van de jaarlijkse kosten van bijvoorbeeld de afgelopen 15 jaar? **Antwoord DB:** We houden de kosten voor het bestrijden van invasieve exoten nog geen 15 jaar bij. We zien de beheerkosten oplopen van ruim € 300.000 in 2022 tot ruim € 700.000 in 2025. Naast de extra beheerkosten is in deze periode ook de ingezette capaciteit op de beheersing van invasieve exoten toegenomen De fractie ***Algemene Waterschapspartij*** leest op pagina 23 'Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie' dat het ministerie procesgeld ter beschikking stelt en vraagt waarvoor dit is. **Antwoord DB:** Dit is procesgeld voor de doorvertaling van de uitgevoerde stresstesten voor extreme regenval in bebouwd gebied naar acties. Geld om te organiseren dat de werkregio’s van gemeenten en waterschappen die stap naar acties gaat zetten. Er is geen rijksgeld voor uitvoering van projecten.

ADVISERINGSOVERZICHT COMMISSIES 29 OKTOBER 2026 EN REACTIE DAGELIJKS BESTUUR

	De ***fractie Algemene Waterschapspartij*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend: - Tabel belastingcategorie, pag 2: Stijging watersysteemheffing woningen 3,5%: Hierbij niet meegenomen dat woningwaarde gemiddeld met 11,5% gestegen is. En dat ook overige gebouwen in waarde gestegen zijn. Dus dat er een aanzienlijk hoger bedrag geïnd gaat worden. Het zou lovenswaardig zijn als dit verschil ook vermeld wordt bij een persbericht over de tariefs-ontwikkeling. **Antwoord DB**: In de tariefstelling gebouwd wordt per definitie rekening gehouden met de verwachte waardeontwikkeling gebouwd. Het tarief wordt immers bepaald door de benodigde belastingopbrengsten te delen door de totale WOZ waarde rekening houdend met waardeontwikkeling en areaaluitbreiding, waarbij in lijn met de verplichte tariefdifferentiatie onderscheid wordt gemaakt naar woningen en niet-woningen. - Pagina 27, Samen, duurzaam, slim en effectief: overweging invoeren van een legesverordening: Houdt dit in dat men moet betalen voor aanvraag van een vergunning? Of jaarlijkse bijdrage? **Antwoord DB:** Dit is gekoppeld aan het aanvragen van de vergunning, met een kostendekkend tarief. - Pagina 47 tabel belastingprofielen: WOZ 2026, 2026 => moet hier 2025 en 2026 staan? **Antwoord DB:** Hier moet 2026 en 2027 staan. Passen we aan. Een aangepaste versie van de begroting is toegevoegd bij de vergaderstukken. - Pag 51 Schadevergoeding waterberging: “niet te overzien” => Wel graag een schatting voor maken. Hoeveel per bergingsgebied de te verwachten kosten aan schadevergoeding zal bedragen. **Antwoord DB:** In de uitvoeringsregeling Vergoeding van schade bij waterberging (inundatieschade) is dit precies vastgelegd (Vergoeding van schade bij waterberging (inundatieschade) | Lokale wet- en regelgeving). Zoals in de begroting staat, is het niet in te schatten óf we in een bepaald jaar de waterbergingsgebieden moeten inzetten. En zo ja, welk gebied of gebieden. Dat maakt dat de inzet van de van toepassing zijnde schadevergoedingsregeling vooraf niet te voorzien is. En daarmee dus ook de kosten in enig begrotingsjaar niet redelijkerwijs ingeschat kunnen worden.
Commissie Waterketen en Duurzaamheid	*De **fractie Water Natuurlijk*** leest in de controleparagraaf dat blijkt dat de kosten voor installatietechniek veel hoger uitpakken dan de kosten voor de betonbakken. Dat leidt tot aanzienlijk meer kosten omdat de verhouding 1/3 en 2/3 nu als het ware wordt omgedraaid. De fractie geeft aan dat dat op zich een zorgelijke zaak is en heeft hier twee vragen over. De eerste vraag is of in beeld gebracht kan worden wat dit op termijn betekent. Ook wil de fractie weten waarom dit nu pas aan de orde komt, aangezien het waterschap al een tijdje bezig is met die grote projecten en het nu pas wordt gesignaleerd. **Antwoord DB:** Het financieel effect van het omdraaien van de verhouding tussen installatietechniek en bouwkundige kosten bedraagt € 0,8mln in 2028, € 1,9mln in 2029, € 2,8 in 2030 en € 3,4 in 2031. Op de vraag waarom dit nu pas aan de orde komt antwoordt de portefeuillehouder dat ze nu voor een aantal grote projecten de eindafrekening hebben gezien en hebben geconstateerd dat het wel een heel forse verandering is. Daarom is nu gekozen om in beeld te brengen wat dat in meerjarig perspectief betekent.
Commissie Algemene- en Financiële Zaken	De ***fractie AWP*** constateert dat de B-investeringen fors stijgen, zo ook de investering voor de waterslagvoorziening Cuijk-Heiligenberg en vraagt zich af of dit project wel een B-investering is. **Antwoord DB:** Op basis van artikel van de financiële verordening en de uitwerking daarvan in het financieel beleid artikel 3.4 autoriseert het algemeen bestuur met het vaststellen van de begroting de voorgenomen investeringen per programma (bijlage 1 van de begroting). Het algemeen bestuur geeft aan van welke investeringen zij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. Gezien de beperkte omvang van het krediet Cuijk-Heiligenberg, het feit dat het regulier werk betreft, het geen politiek-bestuurlijk karakter heeft en de eerdere uitingen van het AB of dergelijke investeringen door het AB gevoteerd moeten worden, ligt het in de lijn der verwachting dat het dagelijks bestuur een besluit kan nemen over het beschikbaar stellen van de middelen. De ***fractie 50PLUS*** verzoekt de tekst op pagina 52 onder het kopje Subsidierisico's 'Aanleg ecologische verbindingszones' nader te duiden. Het staat namelijk al vanaf 2023 met soortgelijke bewoordingen in de begroting en het is de fractie niet helemaal duidelijk wat er nu precies speelt. **Antwoord DB:** Het geïnventariseerde risico behelst in beginsel dat we minder bijdragen van derden krijgen (subsidie en/of cofinanciering) waardoor we ofwel onze doelen moeten bijstellen ofwel meer kosten voor eigen rekening moeten nemen. Dit zal beter geduid worden in de P&C documenten. Daarnaast is in de commissie Watersysteem en Waterveiligheid een nadere uitleg gegeven over de vigerende afspraken met betrekking tot de GOB-subsidie. De ***fractie 50PLUS*** leest in de stukken dat een groot bedrijf is afgehaakt en het waterschap hierdoor jaarlijks structureel tussen de 0,5 en 1,0 miljoen euro structureel minder aan zuiveringsheffing ontvangt. De fractie wil van het DB weten wanneer zij voor het eerst op de hoogte was van het afhaken van dit bedrijf. In de begroting staat dat er mogelijk meer bedrijven gaan afhaken. Het is de fractie niet duidelijk wat dit voor financiële consequenties heeft, maar het is op zijn minst zorgelijk. **Antwoord DB:** De daling van het aantal v.e. is niet het gevolg van het afhaken van één of meerdere bedrijven. Eén van de grote bedrijven die naar onze zuiveringen loost, heeft afgelopen zomer een eigen voorzuivering op haar terrein geplaatst, juist omdat het gemeentelijk rioolsysteem te zeer werd aangetast door het inert calciumfosfaat in het afvalwater van dit bedrijf. Dit inert calciumfosfaat wordt overigens door onze zuiveringen niet afgebroken, en moet Aa en Maas als slib afvoeren en brengt kosten met zich mee. Er is ambtelijk met de grote lozers veelvuldig contact en met het specifieke bedrijf is al ruim 15 jaar zeer intensief contact over maatregelen om vervuiling terug te dringen waartoe ook bestuurlijk op is aangedrongen in verband met de aantasting van de leiding en ook in verband met de eisen van de KRW. Het is goed om te zien dat die afstemming ook leidt tot maatregelen die verdere aantasting van het stelsel verminderen en de lozing beperken. Deze specifieke maatregel op dit bedrijf betreft een voorzuivering waarbij in de praktijk sprake is van een ‘bijvangst’ omdat ook stoffen die meetellen voor de v.e.-last van het betreffende bedrijf zijn verminderd. De omvang van deze ‘bijvangst’ is echter pas bij inwerkingtreding van de voorzuivering deze zomer gebleken. De gevolgen hiervan voor de heffing zijn na de inwerkingtreding van de voorzuivering deze zomer in beeld gekomen bij het opmaken van de begroting 2027. Daarmee is dit beeld ook pas na de zomer van dit jaar bestuurlijk in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 6 oktober 2026 besproken. Er is dus geen sprake van afhaken van het betreffende bedrijf en het DB heeft bij het beschikbaar komen van de informatie dit direct inzichtelijk gemaakt voor het AB via de conceptbegroting. Zoals ook tijdens de commissie is toegelicht hebben bedrijven de keuze om te lozen en hebben zij geen verplichting. Juist is het DB (onder andere vanuit de opgaven van de KRW) met bedrijven in gesprek voor de vermindering of verandering van de lozingssamenstelling en is het instrument van de anti-afhaakregeling beschikbaar voor lozingen die wij goed op de zuiveringen kunnen verwerken. Veelal wordt ingezet op maatregelen bij de bron (bij het bedrijf). Dat kan leiden tot vermindering van lozingen en daarmee v.e.’s, maar leidt ook tot minder kosten voor nabehandeling, minder investering in nageschakelde technieken, verminderde bedrijfsvoeringskosten (waaronder slibverwerking) en brengt ons vooral dichter bij het KRW-doelbereik.

	(Aanvullende) technische vraag fractie Water Natuurlijk Tijdens de bespreking van de begroting 2027 kwam naar voren dat een groot bedrijf meer vervuilingseenheden (v.e.) loosde dan volgens de vergunning is toegestaan. Daarbij werd aangegeven dat er meer bedrijven binnen het beheergebied van Waterschap Aa en Maas zijn die meer vervuilingseenheden lozen dan op grond van hun vergunning is toegestaan. Tijdens de vergadering heeft de fractie verzocht om een overzicht van deze bedrijven. Uit de reactie van het dagelijks bestuur is de fractie niet duidelijk geworden of deze informatie nog wordt verstrekt. Daarom verzoekt de fractie het dagelijks bestuur om de volgende informatie beschikbaar te stellen: 1. Een overzicht van alle bedrijven binnen het beheergebied van Waterschap Aa en Maas waarbij is vastgesteld dat meer vervuilingseenheden zijn geloosd dan volgens de geldende vergunning is toegestaan. 2. Per bedrijf een overzicht van: o het aantal vergunde vervuilingseenheden; o het daadwerkelijk geloosde aantal vervuilingseenheden; o de hoogte van de overschrijding; o de periode waarin de overschrijding heeft plaatsgevonden. 3. Een toelichting op de handhavingsmaatregelen die het waterschap in deze gevallen heeft getroffen of voornemens is te treffen. **Antwoord DB:** Voor zover de vragen betrekking hebben op indirecte lozingen door bedrijven, is waterschap Aa en Maas niet het bevoegde gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze bevoegdheden berusten in beginsel bij de betreffende gemeente of, bij aangewezen complexe bedrijven, bij de provincie. Het waterschap kan daarom geen volledig en geverifieerd overzicht verstrekken van alle bedrijven waarbij sprake is van een overschrijding van de geldende vergunningvoorschriften, met daarbij de vergunde en daadwerkelijk geloosde vervuilingseenheden, de omvang van de overschrijding en de betreffende periode. Voor een dergelijk overzicht zijn de vergunning- en toezichtgegevens van de bevoegde instanties nodig. Ook de besluitvorming over handhavingsmaatregelen bij deze indirecte lozingen ligt bij het betreffende bevoegde gezag en niet bij het waterschap. Het waterschap heeft wel een belang bij de bescherming van de goede werking van de rioolwaterzuiveringsinstallaties en de waterkwaliteit en kan vanuit die verantwoordelijkheid signaleren en adviseren.
Vaststellen definitief programma Hoogwateraanpak Brabant Oost (Howabo)	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **hamerstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* Volgens de ***fractie PvdA*** is de gewoonte om een majeur project als dit als bespreekstuk te agenderen voor het AB. Heeft er geen problemen mee als het nu een hamerstuk wordt, vraagt hoe de portefeuillehouder hierin staat. **Antwoord DB:** Het betreft nu meer een procedureel ‘tussenbesluit’ wat minder majeur is in het licht van het vorige besluit.
Vaststellen definitieve peilbesluiten Hertogswetering en Koningsvliet	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **bespreekstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* Insprekers bij dit agendapunt zijn de heer **John Knippels** en de heer **Marcel Muskens**. De adviesnota wordt gewijzigd op het onderdeel uitvoering/vervolg en betreft een correctie van de beroepsmogelijkheden. Een aangepaste versie is toegevoegd bij de vergaderstukken. De ***insprekers*** aangehoord hebbende, vraagt een aantal fracties of er nog ruimte is voor nadere overweging dan wel aanpassing van de peilbesluiten. ***Antwoord DB:*** Er is door de organisatie goed en weloverwogen gekeken naar de huidige voorgestelde peilbesluiten. Er is met een brede klankbordgroep meermaals overlegd en op de vier inspraakavonden is er uitvoerig de mogelijkheid geweest om gefundeerd bedenkingen aan te voeren tegen het voornemen van het Waterschap. In goed overleg met alle stakeholders is dat ook daadwerkelijk gedaan en zijn diverse peilen reeds bijgesteld. Ook naar aanleiding van de diverse inspraakreacties zijn er nog wat wijzigingen doorgevoerd. Voor wat betreft het specifieke peilvlak waar de insprekers naar refereren geldt een bijzondere situatie. Door achterstallig onderhoud was het inderdaad moeilijk om de peilen in dit peilvlak in stand te houden. Mede als gevolg van bestuurlijke afstemming met de portefeuillehouder zijn er een aantal maatregelen genomen die er voor zorgen dat de situatie nu wel afdoende functioneert. Er zijn twee duikers op de juiste hoogte gelegd en er hebben baggerwerkzaamheden plaats gevonden om te kunnen komen tot de juiste en afgesproken peilen. Met de insprekers is bovendien overeengekomen om de huidige situatie na de komende winter te evalueren. In aanmerking genomen het zorgvuldig doorlopen proces is er op dit moment geen directe aanleiding meer om nog verdere aanpassingen te doen aan het voorgestelde peilbesluit. De ***fractie Water Natuurlijk*** roept op om het belang van sommige natuurgebieden meer te benadrukken en tot uiting te laten komen in de voorgenomen peilen. **Antwoord DB:** De portefeuillehouder geeft aan dat hier vermoedelijk sprake is van peilvlakken die meerdere functies combineren waardoor het erg moeilijk is om een peil in te stellen dat specifiek gericht is op 1 van deze functies. Tegelijkertijd is er sprake van meerdere weidevogelgebieden die ook in de praktijk gezond functioneren. Het DB is bereid om binnen de beperkingen van de verschillende peilvlakken te zoeken naar optimalisaties die nodig zijn voor een goed functioneren van de verschillende doelen binnen 1 en hetzelfde peilvlak. De ***fractie BBB*** attendeert erop dat er in de bestuurlijke samenvatting Koningsvliet een oppervlakte van 8.525 ha genoemd wordt en verderop in de tekst staat een totaal areaal van 8.960 ha. **Antwoord DB**: Dit moet 8.960 zijn en wordt aangepast. Een nieuwe versie van Bijlage 4 Bestuurlijke samenvatting PB Koningsvliet is toegevoegd bij de vergaderstukken.

	De ***fractie PvdA*** doet het verzoek om de manier waarop omgegaan wordt met beheermarge schriftelijk toe te lichten voor alle betrokkenen. **Antwoord DB**: Reeds aan de orde gekomen o.a. in de commissie Watersysteembeheer van 26 oktober 2023 en het AB van 17 november 2023. De nota peilbeheer is toegevoegd bij de vergaderstukken. De ***fractie Water Natuurlijk*** heeft haar bevindingen zoals aangekondigd in de commissievergadering (via email op 3 november 2026) doorgegeven aan de portefeuillehouder, dat namelijk met name voor de Hertogswetering de peilen voor natuur echt te laag zitten. Meer concreet geeft de fractie aan dat met name voor dit deelgebied geldt dat weinig aandacht wordt gegeven aan de toch echt aanwezige natuurgebieden. En ook zou het toch als weidevogelgebied beheerde areaal westelijk van de Marense kooi wat extra aandacht hebben verdient. Het is pijnlijk te moeten vaststellen dat enkel de Marense kooi een eigen peilvak heeft met voor eendenkooien passende peilen. De Kesselse kooi heeft een drooglegging van 70 tot 75 cm terwijl dat in de winter ongeveer plasdras moet zijn en in de zomer niet dieper dan 30-40 cm. Bij de Lithse kooi is het nog extremer, in de winter 95 centimeter terwijl het dan ook plasdras moet zijn. Het waterwild reservaat 80 cm drooglegging terwijl de wens is o tot 30 cm. Ook is het raar dat het in twee peilvakken ligt terwijl het reservaat als een geheel wordt beheerd. Het gaat hier wat ver om het over aanpassingen te hebben, maar we praten er graag over om tot verbeteringen te komen, 67,5 ha natuur en cultuurhistorie zijn toch de moeite waard **Antwoord DB**: In het algemeen: Bij het opstellen van het nieuwe peilbesluit is afstemming gezocht met belanghebbenden. Onder andere via klankbordgroep en inloopavonden. De aanwezige functies van de verschillende peilvakken zijn daarin meegewogen. Check op natuurgebieden: In Koningsvliet zijn N2000 en Natte Natuurparels aanwezig. Deze zijn beide in de toelichtingen en in de bestuurlijke samenvattingen correct weergeven. Ook in bijlage 4 en 5 van de toelichtingen is per peilvak benoemd welk landgebruik dominant is en dus leidend in de afwegingen. De peilen in de betreffende natuurgebieden zijn in overleg met de TBO's bepaald. In Hertogswetering zijn geen N2000 of Natte Natuurparels aanwezig. Met betrekking tot het aangegeven gebied in Hertogswetering: • Het peil voor het weidevogelgebied wordt gereguleerd door stuw 101BYS (peilvak BYS). Het peil wordt daar niet gewijzigd. • Het peil rond de eendenkooi wordt gereguleerd door stuw 101AYS (peilvak AYS). Het peil wordt daar niet gewijzigd. • Om water in de gebieden te krijgen worden door de betreffende terreinbeheerders pompen gebruikt. Aan de noordzijde bovenstrooms stuw 101BYS is een pompvoorziening aanwezig (ook nog een vaste opstelling, maar naar ons weten buiten gebruik). Aan de zuidzijde zijn 2 windmolens aanwezig die het water naar het noorden pompen bovenstrooms van 101AYS.
Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding van het project Optimalisatie herstel Natte Natuur Parel (NNP) De Vilt	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **hamerstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* De ***fractie Algemene Waterschapspartij*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend: SNL-natuurtypen: Subsidiestelsel Natuur en Landschap. SNL-natuurtypen zijn de 17 officiële natuurtypen uit de Index Natuur en Landschap (INL), gebruikt door provincies om natuurbeheer, subsidies en kwaliteitsdoelen te bepalen. Ze vormen de basis voor het Nederlandse natuurbeheer en zijn onderverdeeld in 49 beheertypen die het benodigde beheer per gebied specificeren. €490.000 voorbereidingskosten voor onderzoek. €3,336 mln of misschien meer subsidie in vooruitzicht. Is er enig idee wat deze projecten samen gaan kosten? Wat gaat de bijdrage van het waterschap zijn en hoeveel of welk gedeelte gaan wij er financieel aan bij dragen? Uitdaging aangaan om beide doelen te realiseren goed. Maar wel bezorgt over de beperking dat het werk in 2028 klaar moet komen. **Antwoord DB**: Voor het project is in totaal € 4,01 miljoen in het projectenboek opgenomen (zie Projectenboek 2027, nummer 2025-068), daartegenover staan circa € 3,34 miljoen aan toegekende middelen en een verwachte bijdrage van Brabants Landschap. Na de voorbereidingsfase wordt de raming geactualiseerd, worden eventueel mogelijke aanvullende middelen aangevraagd en wordt de verwachte bijdrage van Brabants Landschap definitief vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Op basis hiervan wordt vervolgens uitvoeringskrediet aangevraagd. De ***fractie VVD*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend: Het voorkeursalternatief wordt pas in de tweede helft van 2027 verwacht. Vervolgens moeten mogelijk nog gronden en vergunningen worden verworden en werkzaamheden uiteraard worden uitgevoerd. De 3 miljoen rijksbijdrage is gekoppeld aan uitvoering uiterlijk in 2028. De provincie probeert verlenging te regelen, maar deze is nog niet zeker. Hoe groot is het risico dat we de €3 miljoen rijksbijdrage mislopen als de uitvoering niet in 2028 kan worden afgerond, en wanneer weten we of uitstel mogelijk is? **Antwoord DB**: De provincie is nu al met het Rijk in gesprek over verlenging van de uitvoeringstermijn tot 2032. De verwachting is dat hierover de komende maanden duidelijkheid komt, waardoor er bij de aanvraag van het uitvoeringskrediet zekerheid bestaat. Werkzaamheden uitgevoerd in 2028 komen in ieder geval voor de rijkssubsidie in aanmerking. Voor eventuele werkzaamheden na 2028 wordt, indien verlenging niet mogelijk blijkt, met de provincie gekeken naar andere mogelijkheden voor provinciale subsidiëring.
Investeringskrediet ten behoeve van de uitvoering van het project inrichtingsmaatregelen tegen bevergraverij in primaire en regionale keringen	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	***ADVIES**: Het agendapunt als **bespreekstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* De ***fractie CDA*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend: Wat is de gewenste beverpopulatie? Bij welke aantallen heb je een gewenste beverpopulatie zodat beheer op waterveiligheid mogelijk wordt? **Antwoord DB:** Over de gewenste beverpopulatie kunnen we als waterschap geen uitspraken doen. Het is een Europees beschermde soort en daar zullen op Europees niveau afspraken over gemaakt moeten worden. Ongeacht de grootte van de populatie is veilig beheer van onze dijken mogelijk, mits we maatregelen treffen. We nemen maatregelen mee in onze dijkverbeteringsprojecten en middels projecten zoals benoemd in deze kredietaanvraag. Overigens kunnen we ervan uitgaan dat alle potentiële territoria langs de primaire en regionale keringen van ons waterschap al bezet zijn. Bevers weren uit delen van de Maas of Drongelens kanaal, Aa of Dieze is praktisch onmogelijk omdat lege territoria snel weer bezet worden. ***De fractie AWP*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend:

	Adviesnota pag 3: “bekijken of maatregelen communicatief interessant zijn om te delen met buitenwereld” => Wel doen! **Antwoord DB**: wordt doorgeleid naar de organisatie. Terugverdientijd 10-15 jaar, ik krijg geen beeld of de maatregelen die we nemen zo lang of langer werkend zullen zijn. Maar sta wel achter het plan om preventief iets te proberen. **Antwoord DB**: De maatregelen die we nemen hebben een lange levensduur. Beverwerend gaas gaat 50-100 jaar mee en maatregelen in grond zijn in principe ook blijvend. ***De fractie Partij voor de Dieren*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend: De mens neemt veel ruimte in, we willen het land tot aan de slootkant gebruiken. We zijn blij met deze maatregelen zodat we niet constant hoeven te monitoren en herstellen als er gegraven is. Maar we willen wel aangeven dat dat komt omdat wij mens elke millimeter innemen. Dus goed dat we dan dit gaas inbrengen, maar laten we ook in de toekomst als optie meenemen dat we een brede strook langs sloten ongemoeid kunnen laten. Mede daardoor zal het water meer ruimte om buiten de oevers te treden bij piekbuien, dus daarvoor is het ook een oplossing. Onze vraag: het gaas is ook voor de maas: wordt dat vergoed door hwbp? **Antwoord DB**: Meer ruimte geven aan bevers kan inderdaad een van de oplossingen zijn voor beverproblematiek in het watersysteem. Voor deze kredietaanvraag speelt dat geen rol omdat de waterkeringen niet verlegd worden. Beverwerende maatregelen langs de Maas worden op dit moment niet door het HWBP vergoed, ook niet als ze onderdeel zijn van een dijkverbeteringsproject.
Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van het project 'Vervangen taludtrappen Maasdijk Groeningen-Lith'	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	***ADVIES**: Het agendapunt als **bespreekstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* De ***fractie Partij voor de Dieren*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend: Kan er gelijk een creatieve meekoppelkans bedacht worden, zoals het in de kleuren van de regenboog verven van een trap, en een andere trap een gedicht op de traptreden of wat info over de omgeving? **Antwoord DB:** Dit aspect zal worden meegenomen in de overwegingen, rekening houdend met verschillende aspecten. De taludtappen zijn de toegang van de dijk tot de voordeur van huizen gelegen aan de dijk, waardoor de wensen van de betreffende bewoners meegenomen dienen te worden in de overwegingen. Er zal ook afstemming plaats dienen te vinden met dijkbeheer, het (per trede) schilderen van de trappen geeft een extra onderhoudsinspanning ten opzichte van niet geschilderde trappen. Doordat bijvoorbeeld voor het maaien van de dijken geregeld zware machines over de trappen rijden, zal een verflaag aan extra slijtage onderhevig zijn en het nodige onderhoud met zich meebrengen.
Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding van het project 'verkleinen faalkans transportleiding Asten – Vlierden'	
Commissie Waterketen en Duurzaamheid	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **hamerstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* De ***fractie CDA*** vraagt of een nieuwe invulling voor de oude leiding mogelijk is? **Antwoord DB:** Portefeuillehouder De Zoeten betwijfelt of dit kan met deze kwaliteit die hier ligt, maar wil dit soort suggesties het me alle plezier meegeven aan de organisatie. De ***fractie Geborgden*** geeft mee om het contract goed dicht te timmeren om later niet geconfronteerd te worden met kosten zoals sanering van vervuilde grond. **Antwoord DB:** Bij de overdracht van de leiding naar de gemeente wordt in de contracten hier vanzelfsprekend rekening mee gehouden. Uitgangspunt is dat we op locatie van de oude leiding geen verantwoordelijkheden meer hebben. De ***fractie Geborgden*** merkt op dat de omleiding ook veel leges gaat kosten. Vraagt zich af of het waterschap geen deal kan sluiten waarbij de gemeente het waterschap kan helpen in de vergunningsprocedure. Vraagt zich af wat daarin de verantwoordelijkheid van de gemeente is. **Antwoord DB:** Als aanvrager van de vergunning is het waterschap verplicht tot het betalen van leges. Dit is wettelijk vastgelegd en een deal is hier dus niet mogelijk. De ***fractie PvdA*** leest dat de gemeente bereid is om te betalen voor de oude leiding en stelt dat het zoveel niet waard kan zijn. Rekent uit dat dit neerkomt op ca. €117.000,-. Vraagt of toegelicht kan worden waarop dit gebaseerd is en wat de motivatie is om dit zo voor te stellen. **Antwoord DB**: De formulering in de adviesnota is wat ongelukkig waardoor het lijkt alsof de gemeente ons betaalt voor de oude leiding. Dit is niet het geval, het waterschap betaalt de gemeente om de oude leiding over te nemen. Het is in het belang van het waterschap om de oude leiding te laten liggen en deze over te dragen aan de gemeente. De oude leiding verwijderen kost namelijk enorm veel geld (verharding opbreken, leiding eruit, afvoeren en verharding herstellen) en met het overdragen hebben wij in de toekomst ook geen verantwoordelijkheden meer op die locatie. Als de gemeente zelf in de toekomst aan de slag gaat met de riolering kunnen zij eenvoudig de leiding opgraven en verwijderen. De gemeente heeft zelf aangegeven bereid te zijn de oude leiding over te nemen voor 45 euro/m. Dat bedrag is gebaseerd op het opgraven en verwijderen van de oude leiding in de toekomst. De weg ligt dan toch al open dus de kosten voor de verharding (leeuwendeel van de kosten) worden dan toch al gemaakt door de gemeente.
Verruimen plafond grondbank	
Commissie Algemene- en Financiële Zaken	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **bespreekstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* De ***fractie BBB*** vraagt in hoeverre (met name) bij strategische aankopen voorkomen kan worden dat dit prijsopdrijvend gaat werken. **Antwoord DB:** In Nederland en ook in ons werkgebied is grond schaars. Er blijft vanuit vele partijen veel vraag naar grond. Samen met de inflatie, zorgt dit voor een prijsstijging. De grondstrategie van het waterschap heeft hier

	beperkt invloed op. De biedingen zijn gebaseerd op referentietransacties en alleen voor inrichtingsgronden kan er sprake zijn van een extra (schade)vergoeding. Bij de openbare biedingsprocedures is het waterschap vaak niet de hoogste bieder, maar zijn dit meestal agrarische partijen. De ***fractie BBB*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend. 1. Kan het DB een financieel onderbouwde berekening overleggen waaruit blijkt dat een plafond van 175 mln. verantwoord is? Waarom volstaat het huidige plafond niet? **Antwoord DB:** Zoals in het voorstel aangegeven bedragen de rentelasten van de voorgestelde verhoging van het plafond wanneer deze maximaal wordt benut € 2,2 miljoen per jaar. Deze rentelasten zijn alleen van toepassing over de daadwerkelijk verworven gronden. Voor zover de kredietruimte niet wordt benut, is er dus ook geen sprake van rentelasten. Hoewel dit geen doel op zich is, is voorgaande jaren bovendien gebleken dat de hogere verkoopopbrengsten ten opzichte van de boekwaarde van de gronden de rentelasten compenseren. Dit maakt dat de grondbank vooralsnog budgettair neutraal is. Begin oktober 2026 was € 86,7 miljoen geïnvesteerd en daarmee komt het huidige plafond inzicht. Doordat de opgaven toenemen in zowel aantal als omvang en de prijzen stijgen is het wenselijk handelingsperspectief te behouden op het moment dat zich verwervingskansen voordoen en het bewezen nut van de grondbank niet verloren te laten gaan. 2. Voor welke waarde van de huidige 86,7 mln in de grondbank staat nu 20 maanden of langer in de grondbank, zonder dat een concrete overdracht naar een project of strategische ruil is ingezet? **Antwoord DB:** De complexiteit en omvang van projecten zorgt ervoor dat projecten een langere doorlooptijd hebben. Op dit moment houden wij niet op perceelniveau bij hoe lang de percelen de grondbank belasten. Periodiek vindt afstemming plaats over doorboeken en het strategisch belang van percelen. 3. Er blijken meerdere percelen ondergebracht in de grondbank welke niet geschikt blijken om strategisch te gebruiken als ruilgrond ook vallen deze buiten een project. Kan het DB per perceel in de grondbank een onderbouwing geven voor welk project of voor welk strategisch doel deze grond bestemd is. **Antwoord DB:** De grondbank is een strategisch instrument waarmee het waterschap tijdig kan inspelen op kansen om opgaven te realiseren. Gronden worden daarbij niet uitsluitend verworven voor een reeds vastgesteld project, maar kunnen ook ingezet worden voor toekomstige opgaven, gebiedsprocessen, ruiltransacties, natuurontwikkeling, waterberging en of de versterking van de uitvoerbaarheid van projecten. Het strategisch belang van gronden kan in de loop der tijd veranderen onder invloed van nieuwe beleidskeuzes, gebiedsontwikkelingen of kansen die zich voordoen. Om die reden is niet iedere grondpositie één op één te koppelen aan een specifiek project. Het op perceelniveau openbaar maken van strategische afwegingen en toekomstige inzetbaarheid van gronden achten wij niet wenselijk. De kan de onderhandelingspositie van het waterschap bemoeilijken. Gronden (reststroken) die uiteindelijk geen onderdeel uitmaken van een inrichtingsproject en geen strategische waarde meer vervullen, worden verkocht.
Controleprotocol accountant 2026	
Commissie Algemene- en Financiële Zaken	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **bespreekstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* De ***fractie CDA*** leest in de stukken over een Informatiebeleidsplan 2016 – 2025 en vraagt in hoeverre een geactualiseerd/nieuw plan in ontwikkeling is. **Antwoord DB:** De activiteiten uit het laatste informatiebeleidsplan zijn inmiddels verankerd in de reguliere bedrijfsvoering van Waterschap Aa en Maas. Zowel de uitvoering als de financiering ervan maken onderdeel uit van de reguliere planning- en controlcyclus. Er wordt geen nieuw afzonderlijk informatiebeleidsplan opgesteld, aangezien ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening en digitalisering integraal worden afgewogen en gefinancierd binnen de reguliere begrotingscyclus. De ***fractie BBB*** leest in de stukken dat het AB nog geen beleid heeft vastgesteld ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en vraagt wanneer het AB dit beleid kan verwachten en hoe het AB weet dat bestaande controles bij belastingen en subsidies tot die tijd voldoende zijn. Is het normenkader 2026 helemaal actueel en juist afgebakend? **Antwoord DB**: De nota fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik is op 2 december 2025 vastgesteld door het DB. De tekst in het Controleprotocol 2026 is hier per abuis niet op aangepast. Dit is nu gecorrigeerd. Toegevoegd aan de vergaderstukken is een aangepaste versie van Bijlage 1 Controleprotocol 2026 (inclusief geactualiseerd normenkader). De ***fractie BBB*** heeft zoals aangekondigd na de commissievergadering de volgende schriftelijke vragen ingediend. 1. Is het normenkader 2026 helemaal actueel en juist afgebakend? In de lijst staan ook ingetrokken en oudere regelingen. Bijvoorbeeld de Subsidieregeling gebiedsopgaven Noord-Brabant en de Subsidieregeling landschapskwaliteit en groen om de stad. Ook staan twee versies van de regeling voor cultureel erfgoed in de lijst. Welke oudere regels gelden nog voor lopende verplichtingen? En kan het DB vóór de controle een lijst aanleveren met per regeling de reden waarom die in 2026 meetelt? Hoe voorkomt het DB begrotingsoverschrijdingen die achteraf niet meer te herstellen zijn? **Antwoord DB:** Het normenkader is gecheckt op externe regelgeving en interne AB-regelgeving zoals deze medio augustus 2026 van kracht was of deels in 2026 van kracht is geweest. De genoemde ingetrokken regelingen zijn beide medio februari 2026 ingetrokken, maar tot die tijd nog van kracht en daarom zijn ze ook nog opgenomen in het normenkader 2026. Regelingen die worden meegenomen zijn dus deels of volledig actueel in 2026 en zijn dus meegenomen in het normenkader 2026 (of in geval van subsidieregelingen betrekking hebbend op al lopende aanvragen volgens de oude regeling). Regelgeving die medio augustus (ten tijde van het opstellen van het normenkader) nog niet bekend waren, of nog niet actueel waren zijn nog niet opgenomen in het voorliggend normenkader, maar worden uiteraard voorzover wel relevant wel betrokken in de controlewerkzaamheden. Het DB tracht natuurlijk begrotingsonrechtmatigheden waar mogelijk te voorkomen. Indien noodzakelijk wordt z.s.m. een begrotingswijziging aan het AB voorgelegd. 2. Volgens de adviesnota mogen extra kosten vanaf 2025 niet meer worden goedgemaakt door extra inkomsten, zoals subsidies. Hoe houdt het DB de uitgaven en investeringskredieten in 2026 bij? Welke grote overschrijdingen dreigen nu, en wanneer legt het DB de benodigde begrotingswijzigingen aan het AB voor? Krijgt het AB voldoende zicht op fouten bij de gekozen controlegrenzen? **Antwoord DB:** Per investeringskrediet worden conform de verslaggevingsregels uitgaven als inkomsten apart verantwoord en worden dus niet gesaldeerd. Over mogelijke over- en onderschrijdingen wordt het AB tijdens de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd en waar nodig worden (ook tussentijds) voorstellen voor aanvullend krediet aan het AB voorgelegd. Over 2025 zijn in het kader van de transparantie ook onrechtmatigheden verantwoord die onder de rapportage- en verantwoordingsgrens lagen en formeel niet gerapporteerd hadden hoeven te worden. Het DB hecht er echter grote waarde aan het AB zo volledig en transparant mogelijk te informeren.

	3. De controle laat volgens het protocol maximaal 2% aan fouten en onzekerheden toe voor een goedkeurende verklaring. Dat is voor 2026 ongeveer € 3,93 miljoen. De accountant meldt elke fout of onzekerheid van € 200.000 of meer. Waarom zijn deze grenzen passend voor Aa en Maas? En krijgt het AB ook inzicht in kleinere fouten die samen belangrijk zijn of vaak terugkomen? **Antwoord DB:** De grens van 2% is wettelijk het maximum. Alle waterschappen, op 1 na, hanteren deze wettelijke grens als goedkeuringstolerantie. Het AB kan echter besluiten een lager percentage te hanteren. Dit wordt echter niet geadviseerd omdat dit leidt tot een onevenredig hogere toename van controle activiteiten zonder dat dit leidt tot evenredig hogere betrouwbaarheid. Voor de rapportagegrens is het gebruikelijk 10% van de goedkeuringstolerantie te hanteren (dus 0,2% van de totale lasten). Voor Aa en Maas zou dit uitkomen op € 393.000. De rapportagegrens van € 200.000 is in het verleden tot stand gekomen toen het begrotingstotaal van het waterschap nog ca € 200 miljoen was. Vanwege de transparantie is er in de afgelopen jaren niet voor gekozen om de rapportagegrens mee te laten stijgen met de lastenomvang maar op € 200.000 te houden.
Toe- en instemmingsprocedure 2e en 3e wijziging Gemeenschappelijke Regeling (GR) Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	
Commissie Algemene- en Financiële Zaken	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **hamerstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.* De ***fractie BBB*** geeft aan dat er enkele onduidelijke/foutieve bepalingen in de volgende stukken staan en verwijst in dat kader met name naar bijlage 5 (p. 5, art. 16; p. 6–7, art. 24; p. 2, art. 1 onder u) en bijlage 3 (p. 2, art. 24). Als concrete voorbeelden verwijst de fractie naar de volgende teksten: • De tekst zegt dat bij een gelijke stand de voorzitter beslist, terwijl een ander artikel bepaalt wanneer een voorstel bij een gelijke stand niet wordt aangenomen. Het moet duidelijk zijn of de extra stem alleen in het dagelijks bestuur geldt. • Ook noemt de definitie van ‘vertegenwoordigende organen’ alleen het AB van Aa en Maas en niet dat van De Dommel. **Antwoord DB:** Wij delen de opmerking dat er onduidelijkheden zijn in de bepalingen in de GR-tekst. Wij hebben deze dan ook voorgelegd aan BSOB. BSOB heeft een ter zake gespecialiseerde jurist geraadpleegd en hij geeft inderdaad aan dat beide punten verduidelijking en herstel verdienen. Zijn nadrukkelijke advies is om beide punten niet meer in de nu lopende 2e en 3e wijzigingsprocedure aan te passen, maar bij een volgende formele wijziging van de GR mee te nemen. BSOB neemt dit advies over. Onderstaand volgt de ontvangen reactie van BSOB: *Wat betreft artikel 24, vierde lid, blijft het uitgangspunt dat de doorslaggevende stem van de voorzitter uitsluitend binnen het Dagelijks Bestuur kan worden toegepast.* *Voor het Algemeen Bestuur geldt de stemregeling van artikel 16, in samenhang met de toepasselijke wettelijke bepalingen.* *In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is namelijk expliciet vastgelegd dat bij een stemming in het Algemeen Bestuur de voorzitter nimmer de doorslaggevende stem mag hebben.* *We begrijpen echter de opmerking dat deze beperking duidelijker uit artikel 24 zelf zou moeten blijken. Daarom zullen we de formulering bij een volgende formele wijziging expliciet aanpassen en verduidelijken we artikel 24, vierde lid, als volgt: "In geval in een vergadering van het Dagelijks Bestuur de stemmen staken, is de stem van de voorzitter doorslaggevend."* *Voor de ontbrekende verwijzingen naar De Dommel geldt dat deze bij de 1e wijziging van de GR van vorig jaar niet zijn meegenomen.* *Ook dit herstel wordt bij een volgende formele wijziging meegenomen. Tot die tijd wordt de geconsolideerde tekst op deze punten niet zelfstandig aangepast.* *Op korte termijn bepaalt BSOB of de aanpassingen worden meegenomen in het wijzigingstraject rond de toetreding van de eerstvolgende potentiële toetreder of dat hiervoor een afzonderlijk traject wordt gestart.*
Handreiking (Her)benoemingsprocedure en ambtstermijn voorzitter waterschap en hoogheemraadschap	
Commissie Algemene- en Financiële Zaken	***ADVIES**: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **hamerstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 13 november 2026.*

STUKKEN TER KENNISNAME

Informatienota UvW Strategisch Kader van de waterschappen (horizon 2100)	
Commissie Algemene- en Financiële Zaken	Hiervan wordt kennisgenomen. De ***fractie CDA*** constateert dat dit onderwerp raakvlakken heeft met de andere vaste adviescommissies en doet de suggestie om dit een keer in breder verband met het voltallige AB te bespreken. De ***fractie Geborgden*** vraagt hoe we de strategische agenda benutten voor of in het nieuwe Waterbeheerprogramma. **Antwoord DB:** De dijkgraaf vindt dit waardevolle suggesties en stelt voor om in de nieuwe bestuursperiode met het AB door te praten over deze Uniebrede strategische agenda.

RONDVRAAG

Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	Bij het Thema AB van 25 september werd door de ***fractie CDA*** de vraag gesteld of de provincie eigenstandig opgaven opplust. Dit naar aanleiding van een statenmededeling (Statendag 25 september 2026) bij de provincie over de voortgangsrapportage 2026 over het regionaal water en bodemprogramma 2022-2027. **Antwoord DB**: Hierover is ambtelijk contact geweest met de provincie. Dit is niet het geval en de wijzigingen in cijfers zijn enkel en alleen het gevolg van de door de Brabantse waterschappen doorgevoerde wijzigingen in de planning van projecten. Dus wat er in 2028 als ‘extra’ staat in de statenmededeling is een optelsom van de vertraagde projecten in de periode 2022-2027.